Materiały dotyczące zabójstwa Wojciecha Lisa i Konstantego Kędziora przez agenta UB ps. „Tor” w dniu 30 I 1948 r.

Wojciech Lis (1913-1948), urodzony w Ostrowach Tuszowskich, powiat Kolbuszowa. Pochodził z rodziny chłopskiej. W okresie wojny dowodził oddziałem dywersyjnym Armii Krajowej w powiecie mieleckim. Brał udział w wielu akcjach przeciw Niemcom. Latem 1944 r. podjął współdziałanie w ramach „Burzy” z wojskami sowieckimi, ułatwiając im zajęcie Mielca wraz z zakładami WSK bez dokonania zniszczeń (WSK było zaminowane i gotowe do wysadzenia w powietrze). Aresztowany przez NKWD, ale w październiku 1944 r. uciekł z aresztu. Wyszedł z konspiracji i podjął pracę jako stróż w młynie w Hykach-Dębiakach. W marcu 1945 r. funkcjonariusze MO podjęli próbę aresztowania Lisa, ten jednak zbiegł i rozpoczął ukrywanie się. Dołączyło do niego wielu jego byłych podkomendnych, z których, w kwietniu 1945 r., zorganizował oddział zbrojny. Lis utrzymywał kontakty z grupami podziemnymi NOW, NSZ i BCh, ale formalnie zachował niezależność organizacyjną. W wielu akcjach współdziałał z oddziałami Aleksandra Rusina, Jaworskiego oraz Hieronima Dekutowskiego „Zapory”.

Największe nasilenie jego działalności przypada na lata 1945-1946. Oddział Lisa przeprowadził dziesiątki akcji na oddziały MO, UB, KBW oraz jednostki wojsk sowieckich, a także na obiekty państwowe, spółdzielcze i gospodarstwa prywatne należące do rodzin członków PPR. Funkcjonariusze UB w roku 1945 prowadzili z Lisem rozmowy na temat ujawnienia i rozwiązania oddziału, zakończyły się one jednak niepowodzeniem. Równocześnie PUBP Mielec i PUBP Kolbuszowa, wspierane przez Wydział III WUBP w Rzeszowie aktywnie rozpracowywały oddział; usiłowano wprowadzić w jego skład informatorów. W latach 1945-1947 przeprowadzono wiele akcji siłami KBW, MO i UB, które doprowadziły do rozbicia oddziału. W styczniu 1948 r. ukrywali się już tylko Wojciech Lis i Konstanty Kędzior.

W drugiej połowie 1947 r. do najbliższego otoczenia Lisa wprowadzono agenta PUBP Mielec pseudonim „Tor” (Wojciech Paluch), poprzednio nosił pseudonim „Wat”. Był on byłym członkiem oddziału Lisa. „Tor” miał doprowadzić do aresztowania Lisa przez UB. Ponieważ Lis nikomu nie ufał i nikomu się nie zwierzał ze swoich planów (nikt nie wiedział, gdzie będzie danego dnia przebywał), stało się to jednak niemożliwe. W konsekwencji polecono „Torowi” zastrzelić Lisa i Kędziora. Stało się to 30.01.1948 r. „Tor” zastrzelił obu w lesie koło Ostrowów Baranowskich, a następnie powiadomił UB. Na miejsce mordu pojechała grupa funkcjonariuszy UB dowodzona przez Szefa PUBP w Mielcu - por. Wojciecha Pacanowskiego, która upozorowała potyczkę, a następnie zabrała ciała Lisa i Kędziory, które skrycie pochowano na śmietniku Komendy Powiatowej MO w Mielcu. Agent „Tor” za

swój czyn dostał 2000 zł oraz kupon na garnitur i skórę na buty z cholewami.

Opracował: **Dariusz Byszuk**

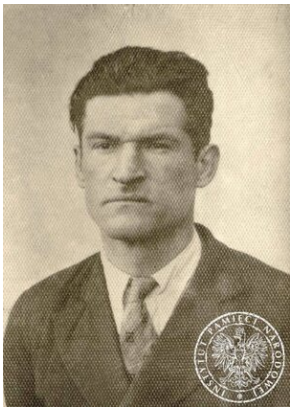

Wojciech Lis

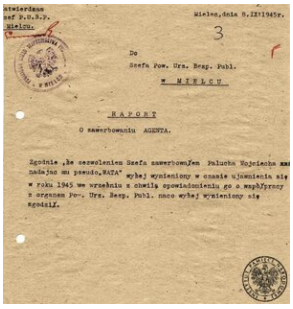

Raport o zwerbowaniu agenta ps. „Wat" (później zmieniono mu pseudonim na „Tor")

Zobowiązanie do współpracy agenta ps. „Wat" (później „Tor")

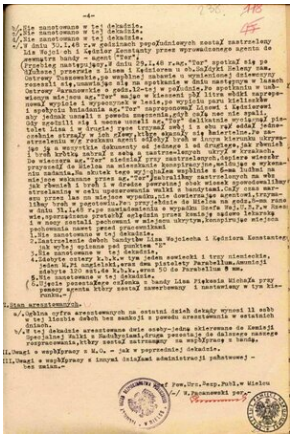

Fragment raportu dekadowego Szefa Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Mielcu z 9 II 1948 r. zawierający informację o okolicznościach zabójstwa Wojciecha Lisa i Konstantego Kędziora przez agenta ps. „Tor"

Zdjęcie zastrzelonego Wojciecha Lisa

Zdjęcie zastrzelonych Wojciecha Lisa i Konstantego Kędziora

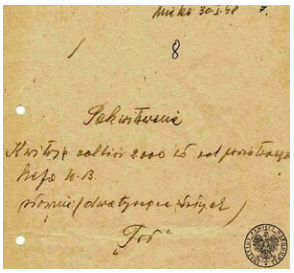

Pokwitowania za wykonanie zadania, podpisane przez agenta „Tor"

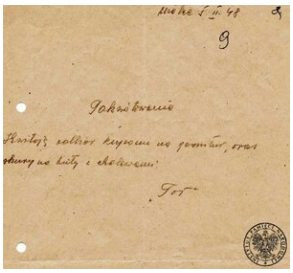

Pokwitowania za wykonanie zadania, podpisane przez agenta „Tor"